

Facélia termesztéstechnológia gyakorlati összefoglaló 2021

A facélia termesztéstechnológiai vizsgálatai az egyik kritikus termesztéstechnológiai elemre, a gyomszabályozásra fókuszálnak, különösen az apró magvú T4 típusú gyomnövények visszaszorítására, amelyek a magtisztítás szempontjából is nagy gondot okozhatnak. Emellett cél a korábbi 300-400 kg/ha közötti termésszintek jelentős meghaladása is.

A FACÉLIA TERMESZTÉSTECHNOLÓGIAI KÍSÉRLETEI

A gyomirtószer mentes termesztéstechnológiai változók 2021-ben üzemi kísérletben három Mosonmagyaróvár környéki gazdaságban kerültek beállításra. A tenyészidőszak száraz, hideg tavaszi időjárással kezdődött és később is az átlagtól kevesebb, kb. 200 mm csapadék hullott. A talajok kedvezőnek mondhatóak, közepes humusztartalom, jó művelhetőség jellemzi.

1. táblázat A kísérletben szereplő termesztéstechnológiai variánsok 2021-ben

Gyomszabályozás	Vetőmagnorma (kg/ha)	Sortávolság (cm)
F=gyomfésű (F) K=kultivátor (K) Q=gyomszabályozás nélküli	8, 10, 12	G= (12,5) DG=(25)

Elővetemény: A kísérleti helyszíneken előfordult szója , repce (1. gazdaság), és őszi árpa (2., 3. gazdaság) elővetemény. A szója és a repce elővetemény gyomosodása nem mutatott különbséget (1 %) azonos termesztéstechnológia mellett.

Tápanyagellátás: A gazdaságokban a kiadott 45/45/45, 30/30/30, illetve 40/60/80 kg NPK került kijuttatásra, a magtermést azonban a dózisok jelentősen nem befolyásolták, a legtöbb termést a 45/45/45 NPK parcellákon mértük.

Talajművelés: A parcellákon középmező szántást, tavasszal vetőágy készítéshez a hengerezést követően kompaktort alkalmaztak.

Vetés: Márciusban megtörtént, SULKY SPI SOLO 6 vetőgéppel illetve Horsch direktvetőgéppel (Jánossomorja), Júlia és Lilla fajtákkal.

Gyomszabályozás: Csak mechanikai, 1 helyszínt kivéve egyszeri gyomfésűzés történt áprilisban.

A KÜLÖNBÖZŐ TECHNOLÓGIÁK HATÁSA A GYOMOSODÁSRA ÉS A TERMÉSRE

2. táblázat A kísérleti helyszínek gyom borítása (%), 2021

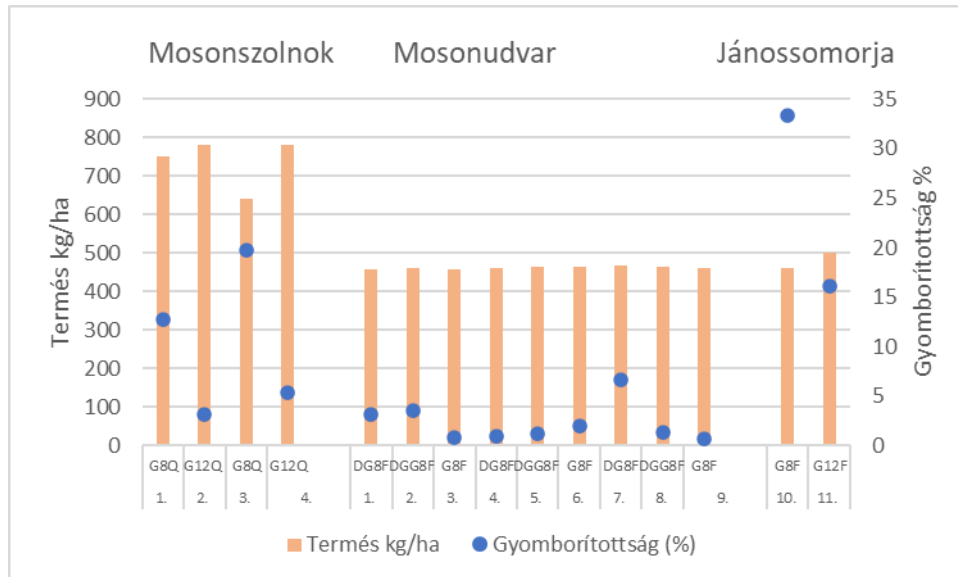
Sortávolság cm	Gabona (12,5 cm)		2 x gabona (25cm)	Ikersoros (25+12,5 cm)	Átlag
Vetőmagnorma kg/ha	8	12	8	8	
Mosonszolnok	16,3	4,3			10,3
Mosonudvar (gyomfésű 1 x)	1,2		3,5	2,0	2,2
Jánossomorja (gyomfésű 1 x)	33,3	16,1			24,7

Azokon a helyszíneken (1., 2.), ahol a gabonasortáv mellett 8 és 12 kg-os vetőmagmennyiségeket is beállítottunk ugyanabban a táblában, **a nagyobb (12 kg/ha) vetőmagnorma eredményezett kisebb gyomosodást** (Az 1. diagramon kék színnel jelöltük).

A mosonudvari helyszínen a gyom borítottság a duplagabona (3,5%) és az ikersoros (2 %) sortávú parcellákon volt nagyobb a gabona sortávhoz (1,2 %) képest.

A gyomszabályozás nélküli mosonszolnoki helyszínen sokkal nagyobb volt az állománysűrűség szerepe, itt a gyomosodást csaknem negyedére, és a gyomfésűzés ellenére legnagyobb gyomosodást mutató parcellán is a felére csökkentette.

A kísérleti parcellák gyomosodása a fajösszetételben is eltért. Ott, ahol az állomány nem volt eléggé zárt (Jánossomorja), a *szulák keserűfű és a madárkeserűfű* volt meghatározó, de az első 4 legnagyobb borítottságot elérő gyomnövények között szerepel az *egynyári tisztesfű, a libatopfélék és a szöszös pipitér* is.

G=gabonasortáv (15 cm), DG = dupla gabonasortáv (30 cm), n=vetőmagnorma kg/ha, Q= gyomszabályozás nélkül, F= gyomfésű

1. diagram Gyom borítottság és facélia magtermés különböző művelési módoknál 2021

A legtöbb termést a gabonasortávra vetett, sűrű vetésű (12 kg/ha vetőmagnorma) mellett kaptuk, azokon a parcellákon, ahol a gyom borítottság 3-12 % között maradt.

Mosonudvarban az alacsony gyom borítottság mellett sem érte el a termés az 500 kg-ot hektáronként. Itt a szélesebb sorköz és az ikersoros vetés sem befolyásolta negatívan a termést. Ugyanakkor a gyom borítottság a dupla gabona sortávolságnál volt a legnagyobb, de még így sem érte el a 10 %-ot. Jánossomorján a kiugróan nagy gyom borítottság ellenére (34 %) nem maradt el számottevően a termés az emelt vetőmagnormával vetett parcellákhoz képest, ami vélhetőleg a facélia állomány ezen a parcellán jobban fejlett hajtásrendszeréből is adódott.

AZ INNOVÁCIÓS OPERATÍV CSOPORTOK KÉTREHOZÁSA ÉS AZ INNOVATÍV PROJEKT MEGVALÓSÍTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES BERUHÁZÁS (VP3-16.1.1-4.1.5-4.2.1-4.2.2-8.1.1-8.2.1-8.3.1-8.5.1-8.5.2-8.6.1-17 KÓDSZÁMÚ FELHÍVÁS ALAPJÁN) „A FACÉLIA GYOMIRTÓSZER MENTES TERMESZTÉSTECHNOLÓGIÁJÁNAK KIDOLGOZÁSA A KISALFÖLD TERMŐTÁJON” C. KUTATÁSI PROJEKT TÁMOGATÁSÁVAL, ÖMKI BUDAPEST